

Utbildningsinspektion i Hagalidskolan, grundskola årskurs 6–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Hagalidskolan den 8 och den 9 februari 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Staffanstorps kommun och Hagalidskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Hagalidskolan intervjuades skolledningen, lärare, elevhälsoteamet, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Hagalidskolan	Antal elever
Grundskola	520

Hagalidskolan är en 6–9-skola som är belägen i östra delen av centralorten Staffanstorp. Skolan är byggd 1978. Delar av skolans lokaler, idrottshall och den naturvetenskapliga avdelningen, är nyligen renoverade och ombyggda.

Skolan tar sedan hösten 2006 emot elever i årskurs 6 från Bråhögsskolan, Anneroskolan, Stanstorpsskolan, Mellanvångsskolan och Kyrkheddinge skola.

Lärarna är organiserade i åtta arbetsenheter där varje arbetsenhet omfattar 2–3 klasser i samma årskurs. Skolan har relativt små klasser med högst 24 elever i varje.

Skolan har en särskild undervisningsgrupp för elever i behov av särskilt stöd.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Hagalidskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Hagalidskolan når kunskapsresultat i form av betyg som ligger över riksgenomsnittet. Skolan bör dock analysera den stora skillnaden i betygsresultat mellan pojkar och flickor samt vidta åtgärder i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för pojkars och flickors lärande. Inspektörerna bedömer att skolan vid tiden för besöket präglades av en lugn och trygg miljö med goda relationer mellan lärare och elever.

Skolan har goda förutsättningar för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Skolan bör även stärka elevernas inflytande över undervisningen, särskilt avseende undervisningens innehåll.

Undervisningen i Hagalidskolan bör i högre utsträckning styras av de nationella läroplans- och kursmålen. Elevernas kunskapsutveckling i relation till dessa mål bör sedan ligga till grund för de framåtsyftande mål som formuleras i den individuella utvecklingsplanen. Målformuleringarna i elevernas individuella utvecklingsplaner bör i högre utsträckning än idag omfatta elevernas kunskapsutveckling.

Skolans arbetsplan bör ses över så att den ger tydliga riktlinjer för utbildningens genomförande. Samverkan med de F–5-skolor som överlämnar elever till Hagalidskolan bör utvecklas för att i högre grad möjliggöra en kontinuerlig kunskapsutveckling för eleverna.

Hagalidskolans rektor är väl förtrogen med samt verkar för en utveckling av verksamheten i riktning mot de nationella målen. All personal på skolan har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör stärka elevernas inflytande över undervisningen.
- Skolan bör utveckla elevernas individuella utvecklingsplaner så att de framtidsytande målen för elevernas kunskapsutveckling tydligt framgår.
- Skolans arbetsplan bör ses över.
- Skolan bör verka för att läroplans- och kursplanemål i högre utsträckning blir styrande för planering, genomförande och utvärdering av undervisningen.
- Skolan bör analysera skillnaderna i betygsresultat mellan pojkar och flickor samt vidta åtgärder i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för pojkars och flickors lärande.
- Skolan bör verka för att utveckla en samverkan, med de skolor som överlämnar elever efter årskurs 5, som möjliggör en kontinuerlig kunskapsutveckling för eleverna.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Andelen avgångselever 2006 som är behöriga till gymnasieskolans nationella program (91,3 procent) låg något över riksgenomsnittet medan det genomsnittliga meritvärdet på 203 poäng ligger något under riksgenomsnittet. Skolan har under de senaste åren haft en viktad betygstrend.

Skillnaden i meritvärde mellan pojkar och flickor är 35 poäng vilket är betydligt högre än riksgenomsnittet på 23 poäng. Resultatvariationer mellan pojkar och flickor är också tydliga när det gäller betyget MVG i till exempel språkval och bild. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera skillnaderna i kunskapsresultat mellan pojkar och flickor samt vidta åtgärder i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för pojkars och flickors lärande.

Genomförda intervjuer visar att skolan vid tiden för inspektionen präglades av en bra stämning och goda relationer mellan lärare och elever. Mobbning och andra former av kränkande behandling är enligt de intervjuade grupperna ovanliga men förekommer. Kommunen genomförde under våren 2006 en enkät för elever i årskurs 8. Även denna enkät visar att kränkningar då förekom, men i begränsad omfattning. De mest anmärkningsvärda resultaten i enkäten är dock att 57 procent av eleverna svarar att de inte pratat med någon vuxen om kränkningarna och cirka 30 procent anser att det inte finns någon på skolan de kan vända sig till om problem uppstår. Inspektörerna bedömer att skolan vid tiden för inspektionsbesöket präglades av goda normer och värden men vill samtidigt påtala vikten av att skolan följer upp de signaler om kränkningar som framkom i den senaste elevenkäten.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan vid tiden för besöket präglades av en lugn och trygg miljö med goda relationer mellan lärare och elever. Skolans kunskapsresultat ligger i nivå med riksgenomsnittet men skolan har under de senaste åren

haft en vikande betygstrend. Skolan bör analysera den stora resultatvariationen mellan pojkar och flickor samt vidta åtgärder i syfte att ge likvärdiga förutsättningar för pojkars och flickors lärande.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan arbetar aktivt med förebyggande arbete mot kränkande behandling och trakasserier. Detta sker bland annat genom den kommunövergripande satsningen på social och emotionell träning (SET) med schemalagda övningar för alla elever varje vecka. Inspektörerna bedömer att skolan har ett aktivt förebyggande arbete mot kränkande behandling som är av god kvalitet.

Enligt läroplanen skall skolan utveckla elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former. Skolans arbete med formella demokratiska inflytandeformer som elevråd och ungdomsparlament fungerar väl. Dessa inflytandeorgan omfattar dock endast en liten del av skolans elever och intervjuerna visar att det saknas strategier för att träna alla elever i demokratiska arbetsformer. De formella inflytandeorganen arbetar dessutom sällan med de pedagogiska frågor som utgör kärnan i skolornas verksamhet utan fokuserar istället på praktiska frågor i skolmiljön. Inspektörerna vill påtala vikten av att skolan utvecklar alla elevers förmåga att arbeta i demokratiska former.

Skollagen anger att det åligger alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer och läroplanen anger att eleverna skall utöva ett inflytande över innehåll och arbetssätt i undervisningen. Detta inflytande skall också öka med stigande ålder och mognad. Genomförda elevintervjuer visar att eleverna ofta upplever undervisningen som lärarstyrd med begränsade möjligheter till inflytande över innehåll och arbetssätt. Hur stort detta inflytande är varierar mellan olika lärare och upplevs i hög grad vara upp till den enskilda läraren. Inspektörerna bedömer att skolan bör skapa ett gemensamt förhållningssätt till elevinflytande på skolan samt att elevernas inflytande över innehåll och arbetssätt i den dagliga undervisningen bör öka.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Statens intentioner med den målstyrda skolan är att läroplans- och kursplanemål skall styra undervisningen. Kursplanemålen anger vilka kvaliteter eleverna skall utveckla i respektive ämne medan valet av innehåll är en fråga för elever och lärare i samverkan. Kunskap om utbildningsmålen är också en förutsättning för att, som elev, kunna utöva ett inflytande över utbildningen. Inspektörerna har under besöket sett olika exempel på varierad pedagogisk verksamhet som rymmer såväl genomgångar som arbete i grupp eller enskilt. Genomförda intervjuer visar att personalen är medveten om vikten av att målen skall styra verksamheten men visar också att det finns en variation inom skolan där målstyrningen i olika hög grad är ett aktivt instrument i den dagliga undervisningen. Elever och föräldrar har i varierande grad kunskap om målen. De mål

som styr skolans undervisning och som förmedlas till elever och föräldrar begränsar sig i stor utsträckning till uppnåendemål och betygskriterier medan strävansmålen inte får den framträdande plats som krävs för att alla elever skall kunna utvecklas efter sina förutsättningar. Inspektörerna bedömer att läroplans- och kursplanemål i högre utsträckning bör vara styrande för planering, genomförande och utvärdering av skolans undervisning.

Verksamheten i grundskolan skall, enligt skollagen, organiseras så att eleverna i huvudsak har en sammanhållen och gemensam studiegång. Att nivågruppera efter kunskaps-/prestationsmässiga förutsättningar kan vara godtagbart under kortare perioder, om det inte leder till begränsningar för eleven, felaktigt ställda mål eller en negativ inverkan på framtida val. Matematikundervisningen på Hagalidskolan är nivågrupperad. Det finns, enligt skolan, möjlighet för eleverna att byta mellan grupperna men det är i praktiken endast ett fåtal elever som byter. Inspektörerna vill påtala vikten av att skolas nivågruppering i matematik måste vara så flexibel att den inte leder till negativa effekter för eleverna.

Stöd

Skolan har ett väl fungerande system för kartläggning av vilka elever som är i behov av särskilt stöd och goda resurser i form av speciallärare och specialpedagoger. Skolan ger också någon form av stöd till dessa elever och upprättar åtgärdsprogram. Det stöd som ges fokuserar dock i huvudsak på matematik, svenska och engelska.

Grundskoleförordningen anger att det stöd som ges till elever i behov av specialpedagogiska insatser i första hand skall ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. På Hagalidskolan ges huvuddelen av detta stöd utanför klassens ram genom att berörda elever lämnar klassen och går till en speciallärare eller specialpedagog. En uppföljning av vilka effekter skolans stödinsatser har gett är ett viktigt verktyg för att bedöma vilka stödinsatser som bäst lämpar sig för att tillgodose elevernas stödbehov. Vilka stödinsatser skolan väljer att sätta in för elever i behov av särskilt stöd bör grunda sig på en analys av elevernas individuella behov samt vilka effekter tidigare insatser haft. Det är rimligt att anta att en variation i metoder och angreppssätt är nödvändig för att kunna ge dessa elever ett stöd av god kvalitet. Inspektörerna bedömer att skolan har goda förutsättningar för stöd till elever i behov av särskilt stöd men vill påtala vikten av att skolan följer upp effekterna av insatta stödåtgärder samt vidtar åtgärder för att öka stödinsatsernas effekt.

Kunskapsuppföljning, bedömning och betygssättning

Skolans lärare för diskussioner kring normering av betygssättningen i ämnesgrupper och arbetsenheter. Enstaka tillfällen med diskussioner mellan kommunens skolor förekommer men skulle kunna utvecklas mer. Inspektörerna bedömer att skolan har ett aktivt arbete för en hög grad av likvärdighet i betygssättningen.

Skolan genomför utvecklingssamtal varje termin med alla elever och en individuell utvecklingsplan (IUP) upprättas för alla elever. Elevernas IUP domineras av ett underlag där eleven bedöms utifrån måluppfyllelse, arbetsinsats och sociala förmågor. I de exempel på IUP som inspektörerna tagit del av är den del av dokumentet som innehåller framåtsyftande mål för eleven svagt utvecklad och fokuserar på sociala mål som aktivitet och koncentration. Mål inriktade mot en utveckling av elevens kunskapskvaliteter i olika ämnen saknas ofta och de mål som sätts relaterar i alltför liten omfattning till de nationella läroplans- och

kursplanemålen. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla elevernas IUP, framförallt avseende de framtidsytande mål som formuleras i planen.

Kvalitetsarbete

Skolan har en upprättad arbetsplan. Denna arbetsplan ger dock inte tydliga riktlinjer för genomförandet av utbildningen under det närmaste året. Arbetsplanen innehåller inte några utvärderingsbara mål och kan därför inte utgöra en naturlig del i skolans kvalitetsarbete. Inspektörerna bedömer att det av skolans arbetsplan tydligare måste framgå på vilket sätt och med vilka prioriteringar skolan kommer att genomföra utbildningen under den närmaste tiden.

Skolan har upprättat en kvalitetsredovisning för 2005 som uppfyller författningens krav. Skolans kvalitetsarbete och kvalitetsredovisningen utgår från kommunens prioriterade målområden. Dessa målområden täcker en stor del av läroplanens nationella mål. Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet generellt är av god kvalitet men vill uppmärksamma skolan på att en fungerande arbetsplan kan skapa en ännu tydligare struktur i skolans kvalitetsarbete.

Ledning

Skolledningen består av rektorn och en biträdande rektor. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och verkar för att utveckla verksamheten mot de nationella målen.

Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet betonar samverkan som ett verktyg för att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. För att nå en kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling krävs samverkan mellan lärare och personal såväl inom verksamheterna som mellan skolor. Inspektionsbesöket visar att denna samverkan inte är tillräckligt utvecklad mellan skolan och de F-5-skolor vars elever fortsätter sin skolgång på Hagalidskolan. Inspektörerna bedömer att samverkan mellan skolorna bör öka i syfte att nå en kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att Hagalidskolan har ett aktivt förebyggande arbete mot kränkande behandling. Skolan bör stärka elevernas inflytande avseende inflytande över arbetssätt och innehåll i undervisningen samt verka för att eleverna utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska arbetsformer. Läroplans- och kursplanemål bör i högre utsträckning vara styrande för planering, genomförande och utvärdering av skolans undervisning.

Skolan har goda förutsättningar för stöd till elever i behov av särskilt stöd. Skolan bör utveckla elevernas individuella utvecklingsplaner. Skolans arbetsplan bör utvecklas för att utgöra ett stöd i det lokala kvalitetsarbetet. Även samverkan med de skolor som lämnar elever till skolan efter årskurs 5 bör förbättras i syfte att nå en kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Inspektörerna har under besöket mött en engagerad och välutbildad lärarkår där samtliga lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Antalet lärartjänster på skolan uppgår till 41,6. Detta ger en lärartäthet per 100 elever på 8,0 vilket är i nivå med riksgenomsnittet. Skolan har 4 specialpedagogtjänster och 3 speciallärartjänster.

Skolan har ändamålsenliga lokaler. Skolans tillgång till datorutrustning är dock begränsad och de datorer som finns är i huvudsak äldre. Intervjuerna visar också att eleverna utnyttjar datorerna i begränsad omfattning. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av en god och uppdaterad datortillgång för att kunna bedriva en tidsenlig utbildning.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan har en hög andel lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver samt goda resurser för särskilt stöd i form av speciallärare och specialpedagoger. Skolans lokaler är ändamålsenliga.

Datum	Ort
2007-06-13	Lund

Peter Ekborg
Lennart Hansson